PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

2006/2056(INI)

23.3.2006

OPINIA

Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie strategii i środków na rzecz integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej

(2006/2056(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Dimitrios Papadimoulis

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Komunikat Komisji (COM(2005)0389) ma na celu zapewnienie wytycznych z zakresu polityki wspólnotowej oraz polityki prowadzonej w poszczególnych Państwach Członkowskich na rzecz integracji. Wyrażona opinia skupia się głównie na integracji obywateli państw trzecich na rynku pracy i kładzie szczególny nacisk na obustronny proces integracji oraz aspekty społeczne z nim związane. Przejmuje ona strukturalny układ komunikatu, co pozwala na dwuszczeblowy podział omawianych kwestii na sprawy związane z poziomem krajowym i na sprawy związane z poziomem wspólnotowym.

Jeżeli chodzi o poziom krajowy głównym punktem zainteresowania posła sprawozdawcy jest przyznanie wszystkim migrantom praw o charakterze gospodarczym i społecznym niezależnie od ich statusu prawnego, przy jednoczesnym zwiększeniu poziomu zatrudnienia kobiet. Inną istotną kwestią jest zwiększenie zdolności społeczeństw przyjmujących do dostosowania się do zwiększonej różnorodności społecznej i pracowniczej.

Integracja jest procesem dwubiegunowym, w którym zarówno imigranci, jak i społeczność przyjmująca mają swoje prawa i obowiązki. Wiąże się to ze stopniowym dostosowywaniem praw i obowiązków imigrantów, a także ich dostępu do dóbr, usług i życia publicznego, do poziomu przyjętego w przypadku pozostałej części populacji, w poszanowaniu zasady równych szans oraz równego traktowania. Zatrudnienie jest kluczowym elementem integracji imigrantów. Cele Strategii Lizbońskiej oraz Europejskiej Strategii na rzecz Zatrudnienia odnoszące się do tworzenia większej liczby dobrej jakości miejsc pracy muszą więc tym samym obejmować również i imigrantów. Partnerzy społeczni oraz władze publiczne winny prowadzić współpracę na rzecz zapobieżenia dyskryminacji imigrantów w kwestiach takich jak płace i warunki pracy.

W odniesieniu do poziomu wspólnotowego stwierdzić należy, że rola UE w monitorowaniu i wspomaganiu Państw Członkowskich w zakresie integracji migrantów ma charakter kluczowy. Szacuje się, że populacja 25 państw Unii zmniejszy się z 303 milionów do 297 milionów w roku 2020, a następnie nawet do poziomu 280 milionów w roku 2030, przy jednoczesnym podwojeniu liczby osób starszych nieaktywnych zawodowo. Ponieważ wzrost gospodarczy jest wypadkową wzrostu zatrudnienia i produktywności, spadek poziomu zatrudnienia mógłby mieć negatywny wpływ na wzrost gospodarczy. Podążając tym samym tropem stwierdzić można, że integracja oraz pełne korzystanie z umiejętności pracowników przyjezdnych ma zasadnicze znaczenie dla interesów Unii Europejskiej.

Konieczna jest wymiana najlepszych praktyk oraz wzmocniona współpraca na wyższym poziomie, jako że poszczególne grupy migrantów wymagają różnorakich form polityki integracyjnej, obejmującej nie tylko osoby świeżo przybyłe, lecz także przebywające na terenie danego kraju przez długi okres czasu oraz pokolenie drugie i trzecie. Niezbędne jest także zapewnienie w ramach polityki migracyjnej UE bezpiecznego statusu prawnego oraz zagwarantowanie praw nakierowanych na wsparcie osób przyjmowanych, propagowanie integracji na wszystkich poziomach działalności społecznej oraz na rynku pracy.

Sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje projekt Komisji z zakresu Europejskiego Funduszu Socjalnego na lata 2007-2013, którego celem jest wsparcie konkretnych działań na rzecz wzmocnienia integracji społecznej migrantów oraz ich udziału w rynku pracy, w tym

także szkoleń, nauki języków, uznawania doświadczenia uzyskanego za granicą oraz propagowania różnorodności w miejscu pracy i zwalczania dyskryminacji.

Z zadowoleniem przyjmuje on także proponowane narzędzia finansowe uzupełniające EFS w ramach „zarządzania przepływami migracyjnymi", zakrojone w sposób pozwalający na wsparcie wysiłków krajowych związanych z rozwijaniem i wdrażaniem polityki integracyjnej na rzecz imigrantów różnych kultur, języków i pochodzenia etnicznego w celu umożliwienia im osiedlenia się i aktywnego udziału w życiu społecznym z poszanowaniem wspólnych zasad podstawowych.

WSKAZÓWKI

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. wzywa Państwa Członkowskie do:

   a) zapobieżenia dumpingowi socjalnemu poprzez przyjęcie jasnych zasad z zakresu prawnego statusu pracowników migrujących jako legalnych rezydentów, poprzez organizowanie kampanii informacyjnych z zakresu prawa pracy i praw społecznych, a także poprzez działania na rzecz przepisów regulujących wspomniany status wszystkich pracowników migrujących;

   b) utworzenia punktów informacyjnych dla obywateli państw trzecich, służących informacjami o usługach społecznych, z jakich mają oni prawo korzystać w kraju przyjmującym, takich jak mieszkanie, opieka zdrowotna, dostęp do opieki nad dziećmi, edukacja i programy wprowadzające;

   c) przyjęcia środków mających na celu eliminację dyskryminacji w miejscu pracy, takich jak na przykład zarządzanie różnorodnością, sprawiedliwa rekrutacja, zgodnie z krajowym prawodawstwem obowiązującym w państwach członkowskich, zachowywanie miejsc pracy i przeprowadzanie awansów na podstawie zasług i niezależnie od pochodzenia rasowego lub etnicznego, religii, płci, niepełnosprawności, orientacji seksualnej, ekspresji seksualnej, tożsamości seksualnej czy też wieku; nalega na włączenie partnerów społecznych do opracowywania i rzeczywistego wdrażania takich środków, ze szczególnym uwzględnieniem zatrudnienia oraz integracji kobiet, których liczba wśród bezrobotnych migrantów jest częstokroć wyższa; wzywa do podjęcia działań mających na celu włączenie dzieci i członków rodzin migrantów w ramy programów edukacyjnych i socjalnych;

   d) pogłębienia umiejętności społeczeństwa przyjmującego dostosowania się do zwiększonej różnorodności w miejscu pracy poprzez działania propagujące wśród populacji przyjmującej informacje i świadomość konieczności unikania rasizmu, ksenofobii i wykluczenia społecznego, podkreślając obustronną istotę procesu integracyjnego mającego na celu zwiększenie spójności społecznej oraz wzmożenie konsultacji z partnerami społecznymi i instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie polityki na szczeblu regionalnym i lokalnym, szczególnie zaś z organizacjami sąsiedzkimi;

e) wzmocnienia służb konsularnych w krajach trzecich w celu zapewnienia dostępu do informacji z zakresu wjazdu na terytorium UE w celach zarobkowych, naukowych lub badawczych, a także do wprowadzenia pozwoleń na pobyt i pracę na warunkach określonych w ramach kompetencji krajowych w przepisach wewnętrznych; zagwarantowania, w celu zmniejszenia niebezpieczeństwa wykorzystywania, że pozwolenia te będą rzeczywiście pozostawać w posiadaniu migrantów, nie zaś ich pracodawców;

f) zachęcania do integracji na rynku pracy osób nowo przybywających, na przykład poprzez organizowanie kursów z praktykami;

g) przeanalizowania w ramach 7. Programu Badań możliwości podjęcia analizy dotyczącej powrotu migrantów oraz wykorzystania umiejętności nabytych w UE z pożytkiem dla ich kraju pochodzenia;

h) informowania migrantów o możliwości ich reprezentowania przez związki zawodowe, a także zachęcanie tychże związków do przyjmowania migrantów w ich szeregi;

i) zagwarantowania dostępu do edukacji i kształcenia zawodowego, a także prawa niepełnoletnich do edukacji, w tym finansowania i stypendiów naukowych;

j) ratyfikowania konwencji ONZ w sprawie ochrony wszystkich pracowników migrujących oraz członków ich rodzin (1990); określenia jasnej polityki z zakresu prawa do pracy partnerów pracowników migrujących; wyraża przekonanie, że kluczowe jest wprowadzenie środków zapobiegających przymusowej migracji, zwłaszcza w odniesieniu do zapobiegania, monitorowania i zmniejszenia handlu ludźmi;

k) pełnej współpracy ze specjalnym sprawozdawcą Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka migrantów w wykonywaniu jego zadań i obowiązków, dostarczaniu wszelkich wymaganych informacji i niezwłocznego reagowania na jego wezwania;

l) zawierania wspólnej historii migrantów i ich (nowych) ojczyzn oraz źródeł migracji w programach nauczania placówek oświatowych;

m) ustanowienia programów integracyjnych spełniających potrzeby osób nowo przybywających i/lub przybyłych wcześniej;

n) zachęcania do wiążącego, formalnego bądź innego, uznawania kwalifikacji, zarówno tych uzyskanych w kraju pochodzenia obywateli państw trzecich, jak i w UE;

o) utworzenia instrumentów mających na celu zapobieganie osiąganiu wyników poniżej swoich możliwości i wczesnemu opuszczaniu szkoły przez dzieci pracowników z krajów trzecich, szczególnie poprzez organizowanie dodatkowych kursów językowych; wyraża przekonanie, że dzieci migrantów uczące się w innym języku i próbujące przystosować się do nowych zwyczajów mogą napotkać większe trudności w nauce niż ich szkolni koledzy, co może w przyszłości prowadzić do trudności z dostosowaniem się i integracją w społeczeństwie;

p) zwalczania wykorzystywania nieletnich i ułatwiania reintegracji społecznej wykorzystywanych nieletnich; rozwinięcia wystarczających struktur i instrumentów mających na celu pomoc nieletnim, poprzez dialog z pracownikami opieki społecznej, w przezwyciężaniu traumy oraz upośledzeń społecznych i kulturowych;

q) pobudzania współoddziaływania między imigrantami a społeczeństwem przyjmującym poprzez promowanie wspólnych forów, dialogu międzykulturowego i religijnego, seminariów, wystaw oraz działalności kulturalnej i sportowej w środowisku wielokulturowym; utworzenia struktur umożliwiających obywatelom państw trzecich integrację ze społeczeństwem w celu uniknięcia wykluczenia społecznego osób nowo przybyłych, a także już osiedlonych, ale napotykających trudności związane z integracją;

2. wzywa Komisję Europejską do:

a) zapewnienia odpowiedniego finansowania w ramach Funduszy Strukturalnych, programu PROGRESS oraz inicjatyw takich jak EQUAL, URBAN lub proponowany Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich, wchodzący w skład programu ramowego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi"; dopilnowania, by najlepsze praktyki i związana z nimi wiedza zdobyta w ramach tychże programów zostały rozpowszechnione i uwzględnione przy opracowywaniu odpowiedniej polityki;

b) propagowania wymiany informacji oraz najlepszych praktyk z zakresu polityki dostępu i rekrutacji, a także do zaangażowania w toczący się obecnie dialog ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym ze społeczeństwem obywatelskim; wspierania wprowadzania sieci organizacji migrantów dla ułatwienia wymiany najlepszych praktyk;

c) finansowego wsparcia działalności badawczej w celu dokonania analizy skutków uregulowania statusu migrantów przeprowadzonego dotychczas w państwach członkowskich oraz wykorzystania doświadczeń różnych państw członkowskich do przygotowania długofalowej europejskiej polityki migracyjnej;

d) utworzenia platform umożliwiających współpracę i dialog między władzami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, partnerami społecznymi oraz organizacjami reprezentującymi migrantów; taka wymiana doświadczeń między stronami jest konieczna, w celu lepszego sprostania potrzebom różnorakich grup docelowych;

e) przygotowania symulacji statystycznej pozwalającej na dokonanie odpowiednich ocen rynkowych potrzeb UE oraz zwrócenia się do Rady Ministrów o wskazanie kwestii związanych z migracją, które winny zostać objęte wspólnymi uregulowaniami, przy jednoczesnym poszanowaniu dalszego rozwoju wspólnej polityki migracyjnej;

f) rozwinięcia systemu oceny i uznawania kwalifikacji uzyskanych w krajach trzecich, pomocnego przy właściwej rekrutacji;

g) zainicjowania oceny procesu integracji obywateli krajów trzecich i zwiększenia zdolności adaptacji krajowych strategii państw członkowskich do nowych okoliczności społecznych, kulturalnych i gospodarczych, w zależności od wyników oceny;

h) prowadzenia monitoringu wdrażania dyrektyw 2003/109/WE, 2000/43/WE, 2000/78/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 895/2003, a także do zapewnienia, że uregulowania unijne odpowiadają normom Międzynarodowej Organizacji Pracy;

i) wsparcia inicjatyw państw członkowskich na rzecz zwiększenia świadomości społecznej, poprawy systemu informowania o działaniach na rzecz zwalczania handlu ludźmi, walki z rasizmem i ksenofobią w miejscu pracy oraz dostarczania informacji dotyczących wpływu migracji na zatrudnienie i produktywność; wzywa także Komisję do włączenia migrantów w ramy programów promujących obywatelstwo europejskie;

j) wykorzystania siódmego programu ramowego BRT na lata 2007-2013 do przyciągnięcia badaczy z krajów trzecich stwarzając warunki umożliwiające im prowadzenie badań i działalności w i z korzyścią dla UE;

k) rozpoczęcia kampanii mającej na celu integrację obywateli państw trzecich, wykorzystując z pożytkiem doświadczenie zdobyte podczas europejskiego roku mobilności pracowników i dostosowując istotę tego projektu do specyfiki aspektów imigracyjnych.

PROCEDURA

Tytuł	Ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej
Numer procedury	2006/2056(INI)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	EMPL 16.3.2006
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Dimitrios Papadimoulis 14.9.2005
Rozpatrzenie w komisji	21.2.2006 20.3.2006
Data zatwierdzenia wskazówek	21.3.2006
Wynik głosowania końcowego	za: 22 przeciw: 20 wstrzymujących się: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jan Andersson, Roselyne Bachelot-Narquin, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnoch, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Proinsias De Rossa, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Roger Helmer, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jan Jerzy Kułakowski, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Mario Mantovani, Ana Mato Adrover, Maria Matsouka, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Őry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Jacek Protasiewicz, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Edit Bauer, Mihael Brejc, Françoise Castex, Dimitrios Papadimoulis, Leopold Józef Rutowicz, Agnes Schierhuber, Elisabeth Schroedter, Georgios Toussas, Anja Weisgerber, Tadeusz Zwiefka